GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata na zwyczaynym papierze złp. 12, na francuzkim złp. 15.

N^ER 72.

Pojedynczy numer na zwyczaynym papierze gr. 10.

CZWARTEK DNIA 23 WRZEŚNIA 1830 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumira.

Dzień	godzina	Barometr na 0° t.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
22.	7	27 1, 902	+10. 3	100	wschodni słaby	chmury	
	12	„ 1 993	+19 2	72	poł: ws. słaby	„ „	
	3	„ 2 076	+17 1	80	Połud: słaby	pochmurno	deszcz.
	9	„ 2, 211	+12. 7	95	połud: za. średni	„ „	

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Kraków 23 *września.* — Goniec krakowski z d. 20 b. m. zawiera znowu obszerny artykuł przeciw Gazecie; na który gdy opinija publiczna nayłepiey mu za nas odpowie; zostawiamy go w spokoynem oddychaniu *na laurach swojego* 91 *numeru!....*

Onegdy pomiędzy godziną 11 i 12 w nocy zajął się pożar w domu Raba przy ulicy stolarskiey, który atoli szczęśliwie nadeyściem spieszney pomocy od razu przytłumiono. Wczoray znowu, skutkiem onegdayszego, pokazał się ogień w domu sąsiedzkim, około 3ciey z południa; lecz rownież natychmiast został ugaszony.

Młodzieniec czysto, szybko i ortograficznie piszący; zechce się zgłosić do Redakcyi Gazety, gdzie odbierze dalszą wiadomość o warunkach, pod jakiemi będzie mogł do pióra bydź użytym.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Berlin 18 *września.* — Uwięzienie policyjne kilku czeladzi krawieckiey, było powodem, że onegdayszego wieczora, pomiędzy 9 i 11 godziną, na ulicy szerokiey, mianowicie w rynku zwanym *Kölnische markt Wache* i na placu zamkowym, zbiegło się mnóstwo ludzi których część składała się z krawieckiey i rożnych innych rzemiosł czeladzi, dopominając się z wrzawą o uwolnienie uwięzionych; resztę tłumow niewczesna tylko zgromadziła ciekawość. — Czynne atoli działanie władz policyinych, potrafiło do godziny 11 rozpędziła to zbiegowisko; podczas kiedy głównieyszych wichrzycieli i wiele takich osób, które się dobrowolnie rozeyść niechciały, zaprowadzono do aresztów. — Gwałtu żadnego niepopełniono.

Wczoray znowu wieczorem, wypadki dnia onegdayszego i ciekawość, zwabiły jeszcze większe mnostwo ludu na plac zamkowy i przyległe ulice. Lubo żadnego podo-

rowniez i tą razą niedopuszczono się gwałtu; obawiać się jednak wypadało, iżby rozwiozłość i swawola niesprawiły rozruchu. Tym końcem straż policyina, starała się nakłonić tłumy do dobrowolnego rozeyścia, co też niebawem nastąpiło. Kilku upornych którzy, zamiast usłuchania łagodnych przestróg, rzucili się do kamieni na żandarmów, ranionych i po większey części poymanych, zaprowadzono do policyjnych aresztów. — Przez oba dni wyżey wspomnione, oddziały jazdy i piechoty odbywając patrole po ulicach, gotowe były użyć silnieyszych środkow, gdyby się tego okazała potrzeba. Gdy jednak środki policyjne, dostatecznemi znaleziono, obeszło się więc bez użycia woysk linijowych.

Zeby atoli podobne kupienia się nienaruszały naprzyszłość spokoyności publiczney, wydano dziś następujące obwieszczenie policyjne: "Wczorajsze zbiegowisko, nierozważną tylko ciekawością wprawdzie zrządzone, stało się jednak powodem zamieszania. Dla zapobieżenia przeto podobnym nadal wypadkom, naruszającym spokoyność dobrych obywateli; z odwołaniem się do istniejących ustaw, podajemy do wiadomości powszechney, następujące przepisy:

1. Każdy mieszkaniec obowiązany jest, rozporządzeniom policyinêm i patrolom ku jey pomocy użytym, ulegać bezwarunkowo.

2. Każde zebranie się wieczorne na ulicy, liczbę pięć osob przewyższające, zabronione zostaje, i pociąga za sobą uwięzienie.

3. Rodzice i maystrowie, pod osobistą odpowiedzialnością, winni są dzieci swoje i chłopców rzemieślniczych, wieczorem trzymać w domach.

Wszyscy rozsądni mieszkańcy, uznają sami potrzebę tego rozporządzenia; po dobrym przeto duchu obywateli spodziewać się należy, iż każdy ulegać będzie dobrowolnie przepisom policyjnym i niewczesną powściągając wsobie ciekawość, przyczyni się do utrzymania porządku, i użycie surowszych środków bezpotrzebnem uczyni. — Działo się w Berlinie dnia 18 września 1830.

(Pod.) *Tippelkirch. Esebek.*

Dobrze myślący obywatele Berlina, mogą zresztą bydź zapewnieni, że wszelkie zamachy jakichby się źle myślący ku zamieszaniu spokoyności publiczney dopuścić mogli: użyciem naysurowszych i naydzielnieyszych środków, w samym zarodzie przytłumione zostaną. Ze zaś uwięzieni onegdy czeladnicy krawieccy okazali się niewinnemi, i z dotychczasowego śledztwa wykryło się przekonanie. że urzędnik policyjny, który tychże uwięził, granice powierzoney sobie władzy przekroczył; wspomniona przeto czeladź nietylko że na wolność zaraz wypuszczoną została, lecz na wyraźny rozkaz J. K. Mości, urzędnik ten od dalszego pełnienia obowiązku zawieszony, i pod sąd oddanym został i t. d.

Drezno 14 *września.* — Dziś obwieszczono tu następujące ważne postanowienie królewskie:

My Antoni

z Bożey Łaski Krol Saski

Wiadomo czyniemy, każdemu komu o tym wiedzieć należy; iż dla ulżenia sobie ciężkich obowiązków panowania, równie jak z troskliwości oycowskiey o szczęście poddanych Naszych; w porozumieniu się z Naszym ukochanym Synowcem Frederykiem Augustem xięciem Saxonii; wybraliśmy Go i wybieramy za współ rejenta naszego królestwa Saskiego. Wszystkie zatem do rozstrzygnienia Naszego przedstawiane od dnia dzisieyszego sprawy, mają się dziać w Jego obecności, i postanowione wyroki, przez Niegoż wspólnie wykonywane będą. — My zaś Maxymilian xiążę Saxonii oświadczamy, ze

postanowienie ninieysze, nietylko skutkiem dobrowolnego porozumienia się z Nami nastąpiło, lecz z własney woli i chęci, na rzecz tegoż Naszego ukochanego Syna Frederyka Augusta, zrzekamy się ninieyszém następstwa tronu Saxonii.— Dla większey wiary i wagi, ninieysze postanowienie Nasze, w obecności niżey podpisanych rzeczywistych taynych Radców, własnoręcznie, przy wyciśnieniu pieczęci naszych podpisaliśmy. — Działo się w pałacu Pilnitz, d. 13 września 1830 roku.

(Podpisano) Antoni. — Maxymilian. — *Bogumił, Adolf Ernest Nostitz i Jänckendorf. — Jan Adolf Zetzschnitz. — Bernard August Lindenau. — Juliusz Bogufał Jakób Künneritz.* —

Minister gabinetowy hrabia *Einsiedel*, został uwolniony od służby, a w mieysce jego nastąpił tayny Radca Lindenau.

— *Dnia* 16. — W skutku mianowania xięcia Frederyka Augusta współrejentem królestwa, wyszło tu następujące obwieszczenie:

" Z woli Jego Królewskiey Mości mianowany współrejentem królestwa, przestaję odtąd zasiadać w kommissyi, w której miałem pociechę przyczynić do się przywrócenia spokoyności publiczney. — Szczęśliwym się bydź czuję, że z ninieyszém mém oświadczeniem, połączyć mogę godną wdzięczności zasługę obywateli miasta Drezna, którzy wydanym rozporządzeniom spiesznie i posłusznie: zadosyć czyniąc z wielkiem poświęceniem się obowiązkom prawdziwie obywatelskim, zbrodnicze zamachy garstki źle myślących skutecznie i dzielnie przytłumili. Pamięć tych dni, nigdy w sercu mojem niezgaśnie, i gdy zaufanie J. K. Mości nadało mi nowe prawa i obowiązki; nayusilnieyszém mojém staraniem będzie, uczynić nayprzód zadość sprawiedliwym tuteyszych obywateli zażaleniom. Teraz przeto, gdy spokoyność i porządek publiczny przywrócone zostały, obowiązkiem jest moim czuwać: aby każdy z mieszkańców oddać się mógł bezpiecznie swym zatrudnieniom, i aby doznane zamieszki powszechne zagrażającą zgubą, nigdy więcey niepowróciły. Że zaś nadzwyczayne uzbrojenie obywateli w obecnym stanie rzeczy, nie jest więcey konieczne; dla przekonania zatém powszechności krajowey i zagraniczney, iż uzbrojenie takowe miało tylko szlachetny zamiar, z duchem wierności i miłości dla króla i oyczyzny połączony, — spodziewam się niewątpliwie: że środki przez kommissyą porządkową, w tey mierze uchwalone, spiesznie wykonane zostaną. — Działo się w Dreznie d. 15 września 1830 r.

(podpisano) Frederyk August
xiąże Saski.

Kommissya ta, na którey czele zasiada jenerał Gablentz, w obwieszczeniu swoim ogłasza: że lubo na krótki czas tylko jeszcze potrzebną jest służba zbroynych obywateli, takowych jednak nowe urządzenie nastąpi, częścią dla zadość uczynienia wielu prośbom i przełożeniom, w celu zmiany dotychczasowego porządku rzeczy zaniesionym; częścią ażeby na przypadek niebezpieczeństwa, korpus zbroynych obywateli, do przywrócenia porządku publicznego mógł bydź użyty.

Gdy d. 13 września o godzinie 7 wieczorem, jenerał Gablentz oznaymił gwardyi narodowey zebraney na placu starego rynku, że J. K. Mość mianował xięcia Frydéryka Augusta współrejentem królestwa; i ministra gabinetowego P. Einsiedel od służby swey uwolnił; natychmiast całe miasto dobrowolnie oświeconem zostało.

Brunświk 10 *września.* — Xiążę Wilhelm Brunświcki, brat panującego Karola który się oddalił do Anglii; skutkiem adressu przez deputacyą do siebie podanego: aby

raczył swą obecnością przywrócić porządek publiczny; przybył tu dziś o drugiey godzinie po południu, w pośród radosnych okrzyków ludu. Prócz woyska linijowego, cała gwardya narodowa, w liczbie 6000 ludzi, wystąpiła pod bronią. Jego Xiążęca Wysokość przybył konno z licznym orszakem officerów, i objechawszy główniejsze części stolicy, wieczorem udał się do letniego zamku Richmond, zkąd wydać ma odezwę, stósowną do teraźnieyszych wypadków. Dziś w wieczór całe miasto wspaniale jest oświecone. Porządek zupełnie tu jest przywroconym i 67 przestępców uwięzionych zostało. Zwołany będzie komitet krajowy, dla naradzenia się nad dobrem oyczyzny.

— *Dnia* 15. — Magistrat tuteyszego miasta wydał odezwę do mieszkańców, wzywając ich do wzajemney ufności i pokoju, z oświadczeniem: że pod sterem xięcia Wilhelma, którego aniołem opiekuńczym nazywa; nic już więcey szczęścia obywateli przerwać niezdoła.

Paryż 9 *września*.— Na dzisieyszém posiedzeniu izby deputowanych, minister spraw wewnętrznych zdać ma sprawę o dzisiejszém Francyi położeniu.—Onegdy utrzymywano na giełdzie, że ministrowie mają zamiar odroczyć na sześć tygodni posiedzenie Izby deputowanych. Słychać, że obóz oszańcowany z 40,000 ludzi, założony będzie pod Leon, a drugi w departamencie wyższego Renu.

Bruxella 11 *września*. — Stan niepewności dotychczasowey spraw publicznych, wznieca tu wielką obawę. Wielu rękodzielników pozamykali swe warztaty, a przeto mnostwo robotników zostaie dziś bez chleba. Decyzya królewska względem odosobnienia Niderlandów, dotąd jeszcze nie jest wiadoma.

Wieden 17 *wrzesnia*. — Na uroczystość koronacyi arcyxięcia Ferdynanda w Prezburgu odbyć się mającey, przybyli tu, hr. Orłów ze strony Rossyi, a jenerał Ziethen ze strony dworu pruskiego, jako nadzwyczayni posłowie.

Stambuł 26 *sierpnia*. — Na bramach seraju, wystawiono tu na widok publiczny, głowy trzech naczelników powstania w Albanii, przysłane przez wielkiego wezyra sułtanowi. — Niedawno sułtan przejeżdzając konno do letniego pałacu w Bujukdere, pozdrowionym został przez fregaty rossyjskie 21 wystrzałami z dział morskich; a nazajutrz przysłał 10,000 piastrow, dla rozdzielenia pomiędzy majtków rossyiskich, za poprzedniczem napisaniem listu w bardzo uprzeymych wyrazach, do posła rossyiskiego hr. Ribeaupierre.

DONIESIENIA.

Dnia 5 i dni następnych mca października r. b. o 10 z rana a o 2 z południa nieza wodnie w wsi Tenczynku gminie obwodzie Krzeszow e-na składzie odbędzie się licytacya publiczna win naturalnych wróżnych gatonkach beczek 140 sprowadzonych z gór Tokaju, Hed ala zwanych, niemniey sprzedane będzie 2 antałki winney essencyi, 1 gru 16 beczek, octu winnego kilka beczek, wina m ślarza 2 beczki, winiuwek próżnych 51, obręczy wiklinnych 12 kup, para koni z ubiorem i bryczką, wuz z rekwizytami, krowy, trzoda, meble różne, i t. p., mających zatem chęć kupna, podpisany naoznaczony czas i mieysce z gotowem courant wsrebrze pieniądzmi zaprasza.

W Chrzanowie 3 września 1830 r. Tomasz *Jaworski* kom: sąd.

Niżey podpisany ma honor zawiadomić szanowna publiczność iż posiadając gruntownie znajomość języka Niemieckiego, gotów jest poświęcić jey swoje usługi, bądź przez dawanie lekcyi tegoż języka w godzinach oznaczonych, bądź przez przekładanie różnych pism z języka Polskiego.

Maxymilian Stanisławski
mieszkający przy ulicy Kanonney.

Dworek przy Wizytkach pod N. 59 jest do wynajęcia od ś. Michała dla spokoynego lokatora.